Les 58 – Antwoorden

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord Reizen, נָסַע {nása} [pa'al].

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd* **		*Persoon*
Ik (m)	נוֹסֵעַ	nose'a	נָסַעְתִּי	násati	אֶסַּע	èssa	אֲנִי
Ik (v)	נוֹסַעַת	nosa'at	נָסַעְתִּי	násati	אֶסַּע	èssa	אֲנִי
Jij (m)	נוֹסֵעַ	nose'a	נָסַעְתָּ	násatá	תִּיסַּע	tissa	אַתָּה
Jij (v)	נוֹסַעַת	nosa'at	נָסַעַתְּ	nása'at	תִּיסְּעִי	tissi	אַתְּ
Hij	נוֹסֵעַ	nose'a	נָסַע	nása	יִיסַּע	yissa	הוּא
Zij	נוֹסַעַת	nosa'at	נָסְעָה	násáh	תִּיסַּע	tissa	הִיא
Wij (m)	נוֹסְעִים	nos'im	נָסַעְנוּ	násanoe	נִיסַּע	nissa	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	נוֹסְעוֹת	nos'ot	נָסַעְנוּ	násanoe	נִיסַּע	nissa	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	נוֹסְעִים	nos'im	נְסַעְתֶּם	n^{e}satèm	תִּיסְּעוּ	tissoe	אַתֶּם
Jullie (v)	נוֹסְעוֹת	nos'ot	נְסַעְתֶּן	n^{e}satèn	תִּיסְּעוּ *	tissoe	אַתֶּן
Zij (m)	נוֹסְעִים	nos'im	נָסְעוּ	násoe	יִיסְּעוּ	yissoe	הֵם
Zij (v)	נוֹסְעוֹת	nos'ot	נָסְעוּ	násoe	יִיסְּעוּ *	yissoe	הֵן

Geb. wijs: m: סַע sa, v: סְעִי s^{e}'i, meervoud: סְעוּ s^{e}'oe*, infinitief: לִנְסוֹעַ , לְנָסֵעַ linso'a

* *De mannelijke vorm is gebruikelijk, in plaats van de verouderde vrouwelijk vorm*

** *In oudere teksten ontbreekt één yod.*

Opdracht 2: Bijbel; geef de uitspraak en vertaal. Herken je waar de tekst staat?

צָפוֹנָה וְנֶגְבָּה וְקֵדְמָה וְיָמָּה tsáfonáh wánègbáh wáqedmáh wáyámmáh

Naar het noorden en [naar het] zuiden en [naar het] oosten en [naar het] westen. Genesis 13:14

In het Nederlands laten we de gedeelten tussen haken weg, het Hebreeuws doet dat niet!

וַיָּבֹא יְהוּדָה וְאֶחָיו בֵּיתָה יוֹסֵף wayávo yehoedáh we'ècháw betáh yosef

En-zal-komen [=kwam] Juda en-zijn-broers naar-huis [van] Jozef. Genesis/Beresjiet 44:14a

צָפוֹן וְיָמִין, אַתָּה בְרָאתָם Tzafon w^{e}yámin, attáh b^{e}rátám Noord en zuid*, U schiep hen. Psalm 89:13a.

* *יָמִין betekent rechts, rechterhand, hier het zuiden, dat is rechts als je naar het oosten kijkt.*

Opdracht 3: Vertaal en noteer de uitspraak:

Ik (v) reis naar Egypte	אֲנִי נוֹסַעַת מִצְרַיְמָה	^{a}ni nosa'at mitzrayimáh
of	אֲנִי נוֹסַעַת לְמִצְרַיִם	^{a}ni nosa'at l^{e}mitzrayim
Wij reizen (m) naar het noorden	אֲנַחְנוּ נוֹסְעִים צָפוֹנָה	^{a}nachnoe nos'im tsáfonáh
Zij reisde in oostelijke richting	הִיא נָסְעָה מִזְרָחָה	hi násáh mizráchah
of	הִיא נָסְעָה לְכִיוּוּן מִזְרָח	hi násáh l^{e}chiwoen mizrach
Het westen van de stad	בְּמַעֲרַב הָעִיר	b^{e}ma'^{a}ráv ha'ir
De reizigers reisden naar Jeruzalem	הַנּוֹסְעִים נָסְעוּ לִירוּשָׁלַיִם	hanosim násoe liroesjálayim

Les 59 – Werkwoorden 13 – Lijdend deelwoord

In les 11 heeft u al even kennis gemaakt met het lijdend deelwoord of passieve deelwoord, *participium passivum,* בֵּינוֹנִי פַּסִיבִי, {benoni pasivi} soms aangeduid als [pa'oel]. Dit komt in de [pa'al] veel minder vaak voor dan het actieve deelwoord, dat we inmiddels goed kennen.
Zijn basispatroon is ססוס, (waarbij ik de drie radicalen met een ס aanduid), met als eerste klinker een a of e, en met de gebruikelijke uitgangen סָה- of סת- (v), סִים- (m mv) en סוֹת- (v mv). Soms wordt in plaats van de sjoereq ו een qiboets ֻ gebruikt.
Een voorbeeld met het werkwoord כָּתַב {kátav} Schrijven moet dit duidelijk maken:
Geschreven worden/zijn: כָּתוּב {kátoev} (m), כְּתוּבָה {k^{e}toeváh} (v), כְּתוּבִים {k^{e}toevim} (m mv), כְּתוּבוֹת {k^{e}toevot} (v mv). De klinkers kunnen variëren, afhankelijk van het soort werkwoord, maar de oe-klank is altijd aanwezig.
Het *lijdend* deelwoord wordt – net zoals een *actief* deelwoord – gebruikt als werkwoord, als bijvoeglijk naamwoord en als zelfstandig naamwoord:

הַדָּבָר הַכָּתוּב	haddávár hakátoev	Het geschreven woord (bijvoeglijk naamwoord)
הַדָּבָר כָּתוּב	haddávár kátoev	Het woord is geschreven (werkwoord)
הַכָּתוּב	hakátoev	Het geschrevene (zelfstandig naamwoord).
הַבָּרוּךְ	habároech	De gezegende persoon (zelfstandig naamwoord).

Een lijdend deelwoord duidt ook op een voltooide handeling:

הַסְּפָרִים כְּתוּבִים	hass^{e}fárim k^{e}toevim	De boeken zijn geschreven
הַסְּפָרִים נִכְתָּבִים	hass^{e}fárim nichtávim	De boeken worden [nu] geschreven

Dit laatste welkwoord is een [nif'al] vorm; deze binyan wordt vaak gebruikt als lijdende vorm van de [pa'al] om een voortdurende actie aan te geven.

Het passief deelwoord bestaat in feite voor alle drie de actieve binyamien.

♦ De actieve vorm [pa'al] kent een eigen vorm met de klanken a-oe, zoals hierboven beschreven, en ook functioneert de [nif'al] hierbij als passieve vorm.
Voorbeeld: מָכַר máchar [pa'al] Verkopen (les 32), נִמְכַּר nimkar [nif'al] Verkocht zijn (les 31).

♦ De intensieve vorm [pi'el] heeft als passieve vorm de tegenwoordige tijd van de lijdend intensieve vorm [poe'al].
Voorbeeld: סִדֵּר {sidder} ordenen, opruimen; סוּדַּר {soeddar} opgeruimd zijn/worden; מְסוּדָּר {m^{e}soeddar} [is/wordt] opgeruimd.
Staat er *is* of *wordt* opgeruimd? Dat is niet uit de tekst op te maken; הַחֶדֶר מְסוּדָּר {hachèdèr m^{e}soeddar} betekent zowel 'de kamer is opgeruimd', als 'de kamer wordt opgeruimd'.

♦ De oorzakelijke vorm [hif'il] heeft als passieve vorm de tegenwoordige tijd van de oorzakelijk lijdende vorm [hoef'al]. Voorbeeld: הִסְתִּיר {histir} verbergen; מוּסְתָּר {moestár} verborgen.

Woordenschat:

קָרָא	qárá [pa'al]	Lezen, roepen, noemen
נִקְרָאָה	niqráh [nif'al]	Geroepen worden, genoemd worden
קוֹרֵא	qore (m)	Lezer, voorlezer
קָרוּא	qároe (bn)	(Op)geroepen, uitgenodigd, aangespoord
קָרוּי	qároey (bn)	Genoemd, bij name geroepen
קָרִיא	qári (bn)	Leesbaar
קְרִיאָה	q^{e}ri'áh (v)	Lezing, roep, oproeping (om voor te lezen)
קַרְיָן, קַרְיָנִית	qaryán, qaryánit (m, v)	Omroeper, omroepster (radio, TV)
קַרְיָנוּת	qaryánoet (v)	Voordracht; aankondiging (radio, TV)
קוּרְאָן	qoerán (m, Arabisch)	Koran, Qor'an

Opdracht 1: Vervoeg het werkwoord קָרָא {qárá} [pa'al] Lezen, roepen *(to read)*. Controleer jezelf op de website www.hebrew-verbs.co.il

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	קוֹרֵאת	qoret	קָרָאתִי	qár<u>á</u>ti	אֶקְרָא	èqrá	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: ....., mv: ....., infinitief: לִקְרֹא liqro

Opdracht 2: Vervoeg het werkwoord נִקְרָאָה niqráh [nif'al] Geroepen worden. Zie Les_31. Controleer jezelf op de website conjugator.reverso.net/conjugation-hebrew.html

Persoon	*Tegenwoordige tijd*		*Verleden tijd*		*Toekomende tijd*		*Persoon*
Ik (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנִי
Ik (v)	נִקְרֵאת	niqret	נִקְרֵאתִי	niqreti	אֶקָּרֵא	èqqáre	אֲנִי
Jij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתָּה
Jij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתְּ
Hij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הוּא
Zij	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הִיא
Wij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Wij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אֲנַחְנוּ
Jullie (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּם
Jullie (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	אַתֶּן
Zij (m)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵם
Zij (v)	.....	.....	.....	.....	.....	.....	הֵן

Geb. wijs: m: ....., v: הִקָּרְאִי hiqqári, mv: ....., infinitief: לְהִקָּרֵא l[e]hiqáre

Opdracht 3, de Bijbel: Geef de uitspraak en de vertaling:

וַיִּקְרָא הָאָדָם שֵׁמוֹת .....

.....

וַיִּקְרָא, אֶל-מֹשֶׁה; וַיְדַבֵּר יְהוָה אֵלָיו .....

.....

וַיִּקְרָא בְאָזְנֵיהֶם, אֶת-כָּל-דִּבְרֵי סֵפֶר .....

.....

Toekomende tijd of verleden tijd? Daar kijken we naar in les 63.

Opdracht 4: Vertaal en noteer de uitspraak

Hij is geroepen om voor te lezen .....

.....

Wij noemen haar Sara .....

.....

Zij waren geroepen voor de school .....

.....

Dat boek is niet leesbaar .....

.....

***Bronnen:**; en.wikipedia.org; www.bibliahebraica.com (weg); www.hebrew4christians.com; Hebrew Verb Tables, Tarmon & Uval; forum.wordreference.com; millon; www.mechon-mamre.org*
***Zie ook:** Les 27 Extra, qere en ketiv; Woordenlijst Les_75*